

POESIA ESCROFULOSA

*Yo creía que quería ser poeta,
Però en el fondo quería ser poema.*
Jaime Gil de Biedma

El pare del Magí havia sigut un poeta parnassià. Nascut a les acaballes del segle XIX, aquell home vell de bigoti caragolat va turmentar la infantesa del nostre heroi des de bon començament. El petit Magí no havia arribat a conèixer la seva joveníssima mare. Explicaven pel poble que el vell poeta havia encaterinat una donzella núbil de bellesa inefable però caràcter inclement. La jovençana Margarida va trobar-se presa d'embadaliment per les perfectes versificacions del vell poeta parnassià, el saberut Magnífic Romadriu Bergerac, que en aquell moment comptava la inversemblant edat de 88 anys, pesava dotze arroves i el seu perímetre de cintura rondava la milla nàutica. A la jove i bellíssima Margarida, de 18 primaveres, les set dècades de distància li van aparèixer com una minúcia, i embadalida i enamorada, defugint les advertències i prevencions dels seus prudents progenitors, s'hi va voler maridar. La nit de noces, la jove núvia, verge i pura, va caure esblaimada per la contemplació de les durícies i ulls de poll dels peus solemnes del seu enamorat, que li van provocar talls i blaus a la blancor translúcida de les cuixes. L'endemà a punta de dia va marxar amb un bordegàs del poble a qui havia clissat en el moment de ballar el primer vals. De res van servir els versos parnassians curulls d'esdrúixoles que el nostre vellard poeta adreçava cortrencat a la seva jove aimada. Ella mai va retornar entre els braços artrítics del vetust versificador.

Ja se sap que quan una dona jove ama un noi bonic els mots llargs no valen per a res.

El nostre vell poeta parnassià, per més versos abrandats que va escriure, mai va recuperar l'objecte del seu desvari i no va tenir més notícies de qui havia estat l'únic i breu amor de la seva vida fins nou mesos justos després de la desaparició de la núvia.

El dia 28 de juliol de l'any 1963, algú va picar el timbre del vell Magnífic Romadriu. Al principi el rapsoda revellit no va identificar el so. Feia més de 60 anys que ningú picava a la seva porta. Quan per fi, en els abismes remots de la memòria, va identificar el repic de la campaneta, arrossegant peus i freixures a empentes del seu bastó de profeta, va arribar a l'ampit de la porta i amb gest malfiat ensenyant el bastó de fusta de freixe va procedir a l'apertura del marc que separava la seva torre de vori dels embats mundanals... Que va obrir la porta, coi!

Com costa escriure més de tres paràgrafs en prosa parnassiana, Déu-del-cel. Prou. PROU!

Tot i tenir la porta oberta de bat a bat no va veure res al davant. Res. Va girar cua enrabiad i quan ja estava a punt de tornar a tancar va sentir una mena de miol. Als peus de la porta hi va veure un farcellet. Va afinar la vista i fent unes grans maniobres i genuflexions va aconseguir agafar-lo. Va estar a punt de caure-li d'entre els dits i, si això hagués passat, si aquell farcellet que -ho haureu endevinat- no contenia cap gató sinó el fruit menut de la passió de la nit de noces entre la jove Margarida i el vell Magnífic Romadriu, s'hagués estavellat al terra, haurien passat dos coses. Una: que el cap del petit Magí s'hauria esberlat com una magrana molts anys abans que comencés a cometre atrocitats i molta gent que avui jeu entre els morts estaria encara entre els vius; i dos: que no existiria aquesta història de terror i barbàrie que esteu llegint. Que si va ser a fi de bé o de mal, no us ho puc dir, ho haureu de jutjar vosaltres mateixos. La història us farà xalar i els morts, bé, els morts eren o bé joves frívols amb el cap verd o bé uns senyors ja grans, remugaires i solitaris, i al final tots ens hem de morir dia o altre. No n'hi ha per tant.

La closca del jove cadell humà va quedar intacta malgrat les tremolors del vell Magnífic, que el va entrar a casa seva, el va desembolicar i, entre el bolquer cagat i la samarreta rebregada, hi va veure un full de paper doblegat en quatre. El va desplegar. Hi deia:

“Aquet nen e teu.

No pot sé que jo agi tingut un fill tan lletx.

No li ai possat nom per que no el vui.

Quedatel tu.”

Lectors del morro fi, fabrians i amants de la bona ortografia en general, disculpeu pel despropòsit. Espero que no hagueu patit un ictus llegint la nota que va escriure la jove Margarida al seu vell amant. Ja va dir Nostradamus (o era Joan Fuster?) que l'únic pecat és cometre faltes d'ortografia, però, què voleu que us digui, la versemblança del relat ho exigia. Com voleu que una dona tan insensible com per abandonar un fill nounat escrigui bé, on vas a parar. És més, l'horror ortogràfic és un dels gèneres literaris més conreats de la modernitat.

El vell Magnífic no va ser un mal pare. Una mica distant, això sí. Quan els altres acompanyaven els fills a jugar a pilota al parc, el poeta tancava a casa el jove Magí i amb un regle, un diapasó i un diccionari invers el feia versificar dia i nit. Volia convertir aquell jove cadell humà que li havia regalat la vida en el seu digne successor, bàcul de la seva vellesa i consol de la seva senilitat.

Quan el teu pare de 104 anys no et deixa sortir al carrer a jugar i només et deixa parlar amb frases subordinades de relatiu i paraules esdrúixoles, t'acaben sortint grans a la cara, t'han de posar ulleres i ferros, se't fa el cul gros, ningú et selecciona per jugar al seu equip de futbol a l'hora del pati i les nenes de qui t'enamores es riuen de tu. Ets terreny adobat per convertir-te tu també en poeta, en fi. I així va anar.

Quan es va fer gran, el Magí va deixar el seu poble per anar a ciutat a estudiar de poeta. A Barcelona, se'n va anar, el xicot. Ben lluny, digue's que sí. El seu pare seguia viu. Devia rondar els 126 o 127 anys, però ja ho diuen, que la poesia conserva. El Magí va entrar a la universitat de lletres i va abandonar la poesia parnassiana, fart com estava de tanta mètrica i tanta floreta. Els

estudiosos del cas no ens acabem de posar d'acord en quin va ser el factor transformador del físic del jove Magí, la ciència no ho ha aconseguit explicar. Un pacte amb el diable? Un seguit d'operacions quirúrgiques sensacionals? Un miracle de la naturalesa? No ho sap ningú. El cas és que sortir de casa el pare i les tancades valls d'Andorra, arribar a la gran ciutat i convertir-se en un jove de bellesa corprenedora va ser tot u. Com si el canvi d'aires l'hagués transformat del monstre mimètic del seu pare a la bellesa celestial de la seva oblidada mare. Aquells ulls que de petit es veien del color dels mocs quan tens pneumònia es van convertir en estanys verds d'alta muntanya, aquelles dents sortides de conill transformades en la mandíbula formosa d'un cavall salvatge, els cabells embullats i renegrits en rínxols de nit estrellada. El cul gros de nen sedentari ascendint cap a les altures siderals per instal·lar-se entre les espatlles formant l'amplada d'esquena d'un bou mitològic.

Va conèixer una noia, i després una altra, i una altra. Li duraven poc. Molt poc. Ja se sap, això passa. Els homes joves de bellesa embriagadora causen estralls entre els cors tendres de les noietes. Alguns són inofensius, d'altres no tant. El jove poeta va consagrar-se a la poesia escrofulosa. Potser no n'heu sentit a parlar. No patiu, aviat la coneixereu.

Van passar els anys. La policia va tardar una mica a lligar caps. No paraven d'aparèixer noies mutilades, sense mans i amb les conques dels ulls buides plantades al mig dels jardins més bonics de la ciutat com si fossin estàtues. Al pit i la panxa, tatuades amb un ganivet afilat, s'hi llegien les més boniques paraules monosíl·labes del català: pau, solc, flor, maig, bell, puig, pit, cor. La ciutat vivia en el pànic.

Si no s'hagués presentat als Jocs Florals de Florinyí de Bigordà, ningú hauria descobert mai el jove Magí, poeta escrofulós i assassí. El dia de l'entrega del premis el jove poeta va presentar-s'hi sol i se les va enginyar per seure al costat d'un senyor de mitjana edat, incipient calvície, corbata de llacet i a qui -pels nervis i l'emoció- el desodorant havia abandonat. Les altres

finalistes, dos joves poetes, bellíssimes, de mirada somiadora, una a punt de casar-se amb un agent d'assegurances i l'altra enamoriscada d'un home casat corredor de borsa, van quedar captivades a primera vista pel Magí i van fer mans i mànigues per asseure-se-li al costat. No hi va haver manera. Quan va començar la cerimònia i se li n'havia col·locat una a cada banda, ell, com aquell qui res, es va alçar i va anar a seure sis files més enrere, al costat del senyor suat.

Quan el membre més vell del jurat va declamar amb veu pomposa i sonora el nom i els dos cognoms de l'afortunat guanyador de la Flor Natural del certamen, es va sentir un gemec somort i un soroll afilat com el dels patins quan llisquen sobre el gel i el Magí es va alçar decidit cap a l'escenari per recollir la seva flor. La resta del públic ho va trobar el més normal del món i tots van admirar la bella prestància de l'Emigdi Betriu Marginals, el guanyador d'aquest any. Però al president del jurat se li van esbatarar els ulls i la boca amb un gest d'o poderosa que no va arribar a pronunciar per l'esglai, perquè ell era l'únic que sabia que l'Emigdi no era el jove querubí que s'adreçava de dret cap a ell ensenyant els ullals, sinó el seu cunyat, que seguia assegut, ara que el mirava bé, amb la cara més esblanqueïda que mai, a la seva cadira de la fila sis, i que va caure desplomat al terra sobre un llit de sang en mateix instant que el jove impostor rebentava un ull rere l'altre dels tres membres del jurat amb una fulla d'afaitar molt afilada i els arrancava les flors de les mans.

Hi ha gent que té mal perdre. Ja se sap.

Han passat més de cinquanta anys de tot això i el Magí segueix tancat a la presó de l'illa d'If. Ningú l'ha tornat a veure viu o mort però diuen que encara hi és. Ja hem quedat que la poesia conserva. Un vell pederasta que en va aconseguir fugir fa poc explica que la seva cel·la estava plena de gargots i paraules estranyes gravades a les parets. En recordava només aquestes:

Opac naufragi

De punxons esmussats

Sang abissal

El Magí ara deu escriure haikus. Qui ho havia de dir.